

Gäller för: Bollebygds kommun

Dokumentansvarig: Kultur- och fritidschef

Dnr : **KS2022/102-6**

Biblioteksplan 2022-2025 för Bollebygds kommun

Innehållsförteckning

BIBLIOTEKSPLAN 2022-2025	1
1. INLEDNING	3
2. BIBLIOTEKETS ÄNDAMÅL: LAGAR OCH RIKTLINJER	4
3. VERKSAMHET OCH ORGANISATION	5
A. DET ÖPPNA BIBLIOTEKET	5
B. DET LÄS- OCH SKRIVFRÄMJANDE BIBLIOTEKET	6
C. DET DIGITALA BIBLIOTEKET	6
D. DET LÄRANDE BIBLIOTEKET	7
4. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	8

1. Inledning

Enligt Bibliotekslagen (SFS 2013:801, 17§) ska alla kommuner och landsting anta en biblioteksplan för sin verksamhet. Planen antas av Bollebygds kommunfullmäktige. Biblioteksplanen ska ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på ett sådant sätt att medborgarnas möjligheter att påverka gynnas. En viktig del är möjligheten till uppföljning av biblioteksplanens uppsatta mål.

Planen är skriven i bibliotekslagens anda och efterlyser därför en fokusering mot vissa prioriterade grupper. Planen ska vara ett levande dokument som ligger till grund för såväl utvecklingen av biblioteksverksamheterna i kommunen som det dagliga biblioteksarbetet.

Biblioteksplanen för Biblioteken i Bollebygd omfattar åren 2022-2025 och berör alla bibliotek i kommunen, det vill säga huvudbiblioteket i Bollebygd, skol- och folkbiblioteket i Töllsjö och skolbiblioteken på Örelundskolan och Bollebygds skolan.

Denna biblioteksplan är skriven i pandemins tid (Covid-19) och biblioteken i Bollebygd önskar få återgå till en öppnare verksamhet och välkomna besökare in till den kulturmötesplats biblioteken önskar vara.

Under biblioteksplanens giltighetstid planerar biblioteken i Boråsregionen att enas i en gemensam bibliotekskatalog, vilket kommer innebära ett samutnyttjande av resurser, samt nya rutiner och arbetssätt.

För att skapa likvärdig tillgång till bibliotek för människor boende i kommunen undersöks möjligheterna till nyöppnande av den vilande folkbibliotekfilialen i Olsfors. Detta görs med finansiellt stöd från Kulturrådet, Stärkta bibliotek 2021-2022.

2. Bibliotekets ändamål: lagar och riktlinjer

Bibliotekslag 2§ säger:

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.”

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.”

Biblioteksplanen utgår från:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801).
- Skollagen (SFS 2010:800).
- Regional biblioteksplan i Västra Götalandsregionen 2020-2023.
- Unesco - Folkbiblioteksmanifest.
- Unesco - Skolbiblioteksmanifest.
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.
- Bollebygds kommuns vision och övergripande mål.

3. Verksamhet och organisation

Biblioteksverksamheten i Bollebygds kommun är organiserad under utbildningsnämnden och dess förvaltning i enheten för kultur och fritid. Ansvarig för enheten är kultur- och fritidschefen.

Med inspiration från Regional biblioteksplan Västra Götaland 2020-2023 så utgår denna biblioteksplan från fyra teman; det öppna biblioteket, det läs- och skrivfrämjande biblioteket, det digitala biblioteket, och det lärande biblioteket. Under dessa teman kommer mål och utvecklingsområden behandlas.

a. Det öppna biblioteket

Biblioteket är ett demokratiskt rum, det är en plats i samhället för människor att trivas och där allas medverkan spelar en viktig roll. I bibliotekslagen 6§ står bland annat att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Vilket gör att besökare ska ges möjlighet att påverka bibliotekets medieutbud och kulturaktiviteter.

Biblioteket är en kulturell mötesplats där människor med olika förutsättningar och bakgrund ges likvärdig tillgång till information, kunskap och kultur. Biblioteket vill bjuda in till möten och kunskapsdelning mellan både besökare och personal.

Folkbiblioteken är det enda kommunala offentliga rummet som är öppet för alla. Den rent geografiska tillgängligheten till bibliotek är viktig och lika så den fysiska och kognitiva tillgängligheten till samlingarna inne i biblioteken. Biblioteksverksamheten bemöter personer med funktionsvariationer utifrån individens behov. Litteratur ska finnas tillgänglig på flera olika språk och i olika former för att alla ska kunna tillgodogöra sig innehållet efter egen förmåga.

Folkbiblioteken finns för lokalbefolkningen i Bollebygd och är flexibla för att kunna anpassas efter användarnas behov, samt plötsliga förändringar i samhället. Det är angeläget att i en pendlarkommun som Bollebygd ge möjlighet för alla att besöka sitt bibliotek när det passar, därför är vi extra måna om att hålla öppet både kvällar och helger. Skoleleverna i Bollebygds kommun åk f-9 erbjuds bemannade skolbibliotek. Skolbibliotekarier ingår i enheten kultur och fritid för god samverkan inom professionen.

Utvecklingsområden och målsättning

- Fortsätt att utveckla biblioteket utifrån lokalsamhällets behov för att på bästa sätt vara en relevant plats för möten mellan människor, informationshämtning, kunskap och kultur.
- Öka barn och ungas delaktighet i biblioteksverksamheten i enlighet med barnkonventionen.
- Öka tillgängligheten till verksamheten.
- Förenkla, tillgängliggöra och synliggöra utbudet av medier både i det fysiska rummet så väl som digitalt.
- Bibehålla den service och närvaro vi i nuläget ger våra äldre låntagare.
- Sträva mot likvärdig tillgång till bemannade skolbibliotek för kommunens skolelever.

b. Det läs- och skrivfrämjande biblioteket

I bibliotekslagen 7§ står det att folkbiblioteken ska främja läsning och tillgång till litteratur. Biblioteken har i uppdrag att främja läsande och skrivande med särskilt fokus mot bibliotekets prioriterade målgrupper barn, unga, personer som talar minoritetsspråken eller har annat modersmål än svenska, och personer med funktionsvariationer.

Bibliotekens utbud av medier ska vara anpassat för att spegla samhället, den lokala efterfrågan, inspirerande och enkelt att orientera sig i för användarna. För att komplettera det fasta utbudet ska kommunens bibliotek samutnyttja gemensamma medier i det samverkansprojekt i Boråsregionen som tidigare nämnts, samt fortsatt vara med i fjärrlänesamarbetet med andra svenska bibliotek. Tillgången till medier ses i sig som en förutsättning för att kunna främja läsande och skrivande.

Biblioteken ska genom utställningar, programverksamhet och pedagogisk verksamhet bidra till och stimulera intresset för läsning och litteratur genom exempelvis bokcirklar, författarbesök, högläsning och bokpresentationer med särskilt fokus på målgruppen barn, unga och skolelever.

Biblioteken ska utföra sitt läs- och skrivfrämjande uppdrag i samverkan med externa parter för att kunna nå ut till fler. Samverkan med förskolan, skolan, särskolan, äldreboenden, LSS-boenden, lokala föreningar, och övriga kommunala verksamheter ingår i bibliotekens grunduppdrag.

Utvecklingsområden och målsättning

- Fortsatt arbete för att erbjuda ett uppdaterat och utifrån lokalsamhället anpassat utbud av litteratur och medier.
- Öka den litterära programverksamheten för barn och vuxna.
- Bibehålla samverkan med andra parter för att stimulera till läsning och skrivande i kommunen.
- Öka mängden aktiviteter i syfte att göra utbudet av tillgänglighetsanpassade medier känt för kommuninvånare med särskilda behov.

c. Det digitala biblioteket

För att kunna delta aktivt i samhället behöver människor känna sig trygga i användandet av de olika digitala kommunikationssätt som används idag. I bibliotekslagen 2§ och 7§ står det att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Samt att folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Biblioteket arbetar för att motverka digitalt utanförskap genom att ge människor möjlighet till stöd och kunskap i användandet av digitala verktyg. Detta arbete kommer utvecklas utifrån de behov som finns och uppkommer i samhället.

Skolbiblioteket är ett utvecklingscentrum i skolan och en viktig resurs för inläring och kritiskt granskande. Förmågan att kunna sätta läsningen i ett sammanhang kopplat till förståelse är viktigt. Unesco har definierat ett samlingsbegrepp: medie- och informationskunnighet – MIK. Begreppet innefattar både tekniska och källkritiska delar, den tar också upp vikten av kunskap om den snabbt förändrade medievärlden runt oss. Att kunna finna, analysera och kritiskt värdera information är avgörande förmågor i medievardagen.

Utvecklingsområden och målsättning

- Öka kunskaper inom digitalt skapande (makerspace).
- Motverka digitalt utanförskap genom fortsatt arbetet med digitalt stöd.
- Bidra till ökad kunskap om källkritik.
- Utveckla verksamheter som syftar till att synliggöra MIK i skolan.

d. Det lärande biblioteket

För att möjliggöra allas lika chans till livslångt lärande så arbetar vi med olika sorters medier och former av information. Oavsett funktionsvariationer ska vi kunna guida och tillgängliggöra information för våra besökare, i enlighet med bibliotekslag 4§. Vi ger besökarna verktyg för att utveckla sitt livslånga lärande och för att kunna ha en kritisk syn på vad de möter på olika plattformar. Vi ser bibliotekets utbud i ett brett perspektiv av medier och verktyg för människors bildning och skapande. Bibliotek arbetar med lärande och människor lär sig på olika sätt, en del genom läsning andra genom rörlig bild och ytterligare andra genom att göra med händerna.

Vi vill stärka vårt samarbete både externt och internt för att utveckla en mer enad organisation inom kommunens gränser. Fokus inom den interna samverkan är att stärka samarbetet mellan huvudbiblioteket och filialerna för att kunna dela kunskaper mellan varandra. Inom den externa samverkan är vårt fokus på att bygga upp kontinuerligt informationsutbyte och samarbete mellan olika parter för att skapa informationstillfällen och möjligheter att delge information. Detta genom att tillhandahålla verktyg och lokaler till externa parter, samt åstadkomma mer verksamhet och program för besökare.

Samverkan mellan folkbiblioteket och externa parter som arbetar mot personer med annat modersmål än svenska ska också fortgå och utvecklas för att kunna erbjuda den service gruppen är i behov av, i enlighet med bibliotekslag 5§.

Inom Boråsregionen planeras ett bibliotekssamarbete där biblioteken ska använda samma biblioteksdatabas med medier och tjänster, i syfte att erbjuda låntagare bättre biblioteksservice. Samarbetet innebär att biblioteken skapar en gemensam profil utåt i form av logotype, lånekort, och riktlinjer bland annat. Detta öppnar också för ökade möjligheter till erfarenhetsutbyten och arbete med nätverksgrupper inom regionen. Den kontinuerliga kompetensutvecklingen inom personalgruppen kommer även på sikt att gynna bibliotekets besökare.

Utvecklingsområden och målsättning

- Öppna möjligheten för bredare kompetensutveckling för personal.
- Ökad samverkan mellan kommunens bibliotek, samt externa och interna parter.
- Ökat samarbete med Boråsregionens bibliotek.
- Möjliggör för personal att ingå i nätverk för att stärka kompetensen inom verksamheten.

4. Uppföljning och utvärdering

Kommunen är ålagd att ta fram en plan för sitt biblioteksarbete och dess utveckling.

Denna plan blir tidsbestämd till 2025 och ska därefter revideras och utvärderas. Denna utvärdering utgör sedan ett av underlagen för en ny biblioteksplan. Ansvaret för att utvärderingen görs åligger chefen för kultur- och fritidsenheten.

Planen ska årligen användas vid framtagandet av handlingsplaner och planering för att på så sätt vävas in i verksamheternas dagliga arbete.